

Pētījums par prognozētām izmaiņām darbaspēka un būvmateriālu izmaksās būvniecības nozarē Latvijā

Pētījuma izstrādes darba grupas zinātnieki:

1. Dr.oec., **LU prof. D. Šķiltere**, vadošais pētnieks
2. Dr.oec., **LU prof. A. Batraga**, pētnieks
3. Mg. sc. oec., **M. Danusēvičs**, pētnieks
4. Mg. sc. oec., **L. Leitāne**, pētnieks
5. Mg. sc. oec, **L. Brasliņa**, projekta vadītāja

Pētījuma mērķis:

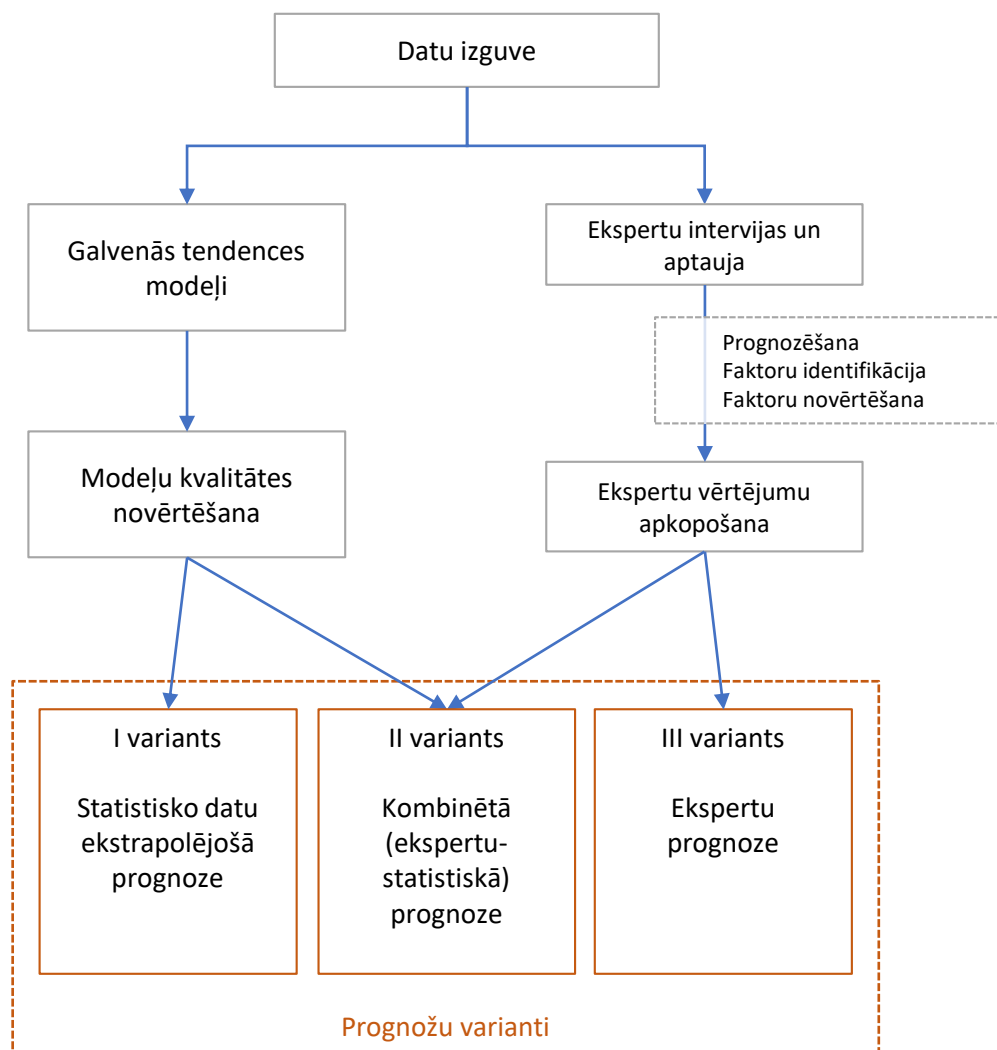
Izstrādāt atkārtoti izmantojamu pētījuma veikšanas metodiku.

Veikt pētījumu par darbaspēka un būvmateriālu cenu izmaiņu prognozēm

Pētījumu veica:

tirgus izpētes kompānija «Inovatīvās Konstruktijas»
sadarbībā ar Latvijas Universitātes ekonomikas jomas
zinātniekiem

Datu vākšanas, datu ekstrapolācijas, ekspertvērtējumu apkopošanas un prognožu variantu izstrādes shēma

1.posms

Vispārīgie eksperti – būvniecība nozari pārstāvošas savienības, asociācijas; makroekonomikas speciālisti no bankām, augstskolām

2.posms

Apakšnozaru eksperti – komersanti, kas pārstāv būvniecības nozares apakšnozares

Būvniecības izmaksu izmaiņas

Objektu grupas

1. Dzīvojamās ēkas,
2. Nedzīvojamās ēkas,
3. Transporta objekti,
4. Pazemes maģistrālie cauruļvadi,
5. Komplekso būvju rūpnieciskās ražošanas uzņēmumi būvniecībā, citu inženierbūvju būvniecība.

Resursu veidi

1. Būvmateriāli,
2. Strādnieku darba samaksa,
3. Izmaksas mašīnu un mehānismu uzturēšanai un ekspluatācijai,
4. Plānošanas izdevumi - arhitektūra, būvinženieri, u.c.

Kopsavilkums – būvniecības apjoma un izmaksu pieauguma prognozes 2018.-2022.gadam

prognozētas būvniecības produkcijas **apjoma** izmaiņas

Ekspertu
vidēji **+8,6%** gadā,
kopā +51,04% piecos gados

Kombinētā (ekspertu-statistiskā)
vidēji **+14,01%** gadā,
kopā +93,33% piecos gados

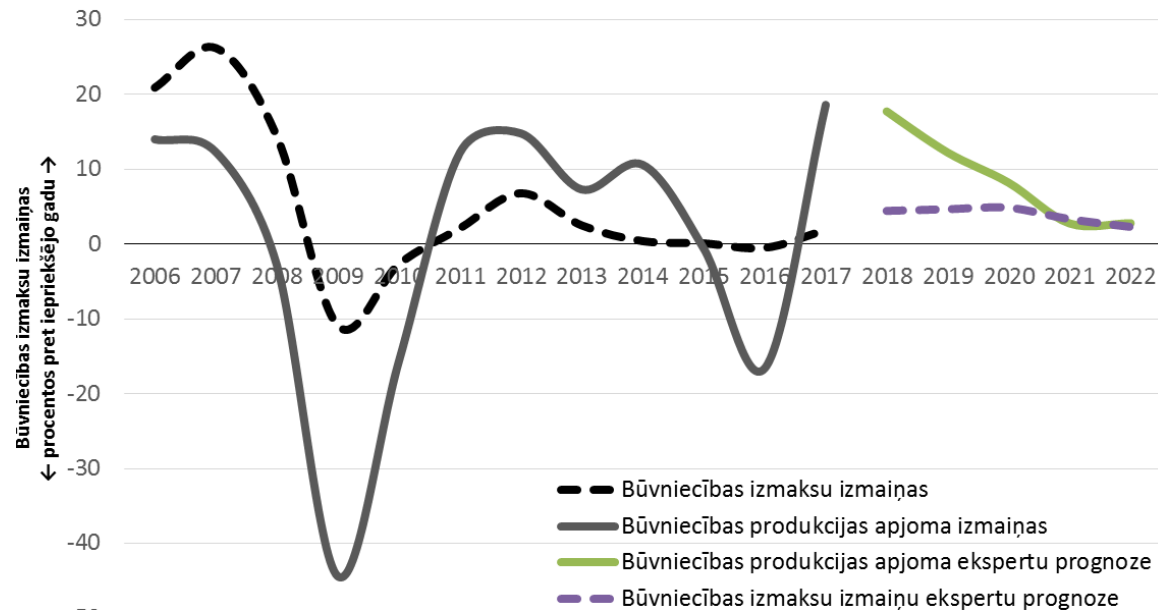
prognozētas būvniecības **izmaksu** izmaiņas

Ekspertu
vidēji **+3,91%** gadā,
kopā +21,16% piecos gados

Kombinētā (ekspertu-statistiskā)
vidēji **+4,32%** gadā,
kopā +23,53% piecos gados

Būvniecības apjoma izmaiņu ietekme uz būvniecības izmaksām pēc vidējās ekspertu prognozes

Būvniecības izmaksu izmaiņas
mainoties būvniecības produkcijas apjomam

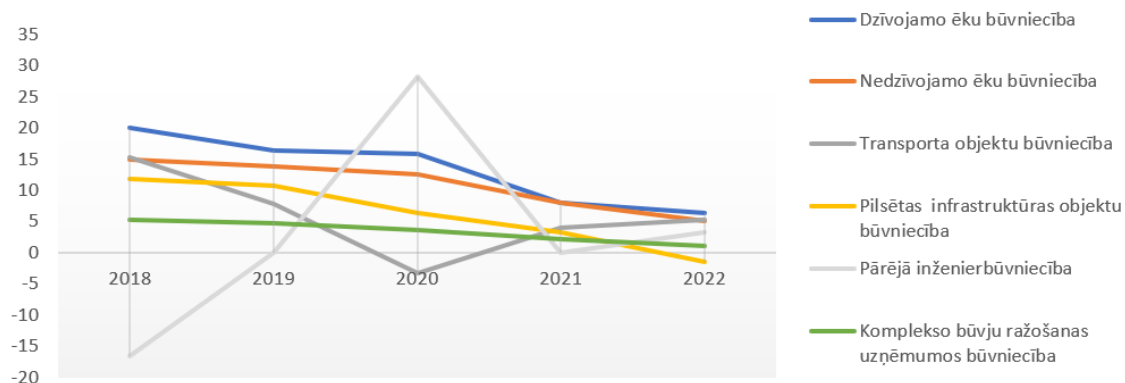

2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Būvniecības produkcijas apjoma izmaiņas procentos pret iepriekšējo gadu									
+7,3%	+10,6%	-0,6%	-16,6%	+18,6%					
					Vidējā ekspertu prognoze →				
					+17,73%	+12,23%	+8,20%	+2,77%	+2,80%
					Kombinētā prognoze →				
					+16,62%	+14,95%	+13,92%	+12,10%	+12,94%
					Ekspertvērtējumu standartklūda →				
					4,44	4,66	4,85	3,33	2,31

2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Būvniecības izmaksu izmaiņas procentos pret iepriekšējo gadu									
+2,5%	+0,4%	+0,1%	-0,5%	+1,9%					
					Vidējā ekspertu prognoze →				
					+4,44%	+4,66%	+4,85%	+3,33%	+2,31%
					Kombinētā prognoze →				
					+4,13%	+4,49%	+4,80%	+4,25%	+3,92%
					Ekspertvērtējumu standartklūda →				
					3,19	3,97	6,20	6,22	6,16

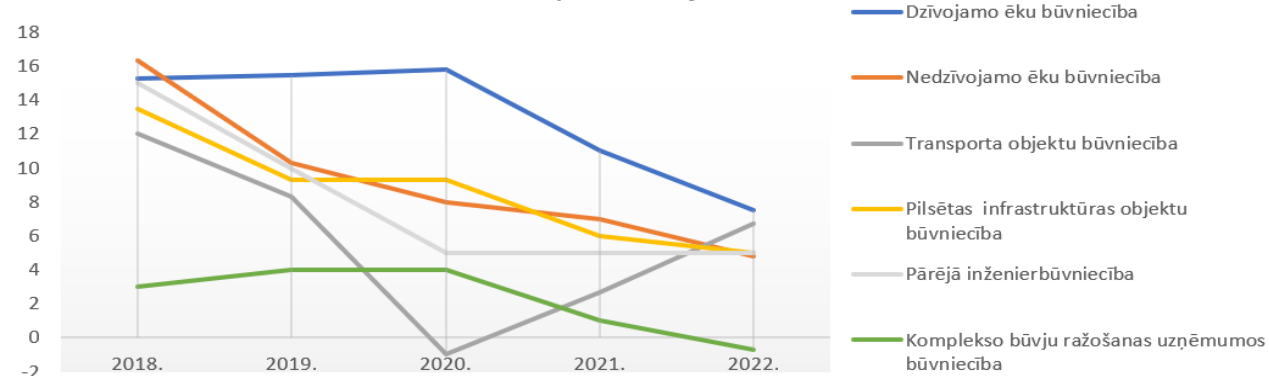
Būvniecības produkcijas apjoma un izmaksu izmaiņas pa apakšnozarēm

Būvniecības produkcijas apjoma izmaiņas pa apakšnozarēm pēc ekspertvērtējumiem

Apjoma izmaiņas	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Dzīvojamo ēku būvniecība	20,0	16,3	15,8	8,0	6,3
Nedzīvojamo ēku būvniecība	15,0	13,8	12,5	8,0	5,0
Transporta objektu būvniecība	15,3	7,8	-3,3	4,0	5,3
Pilsētas infrastruktūras objektu būvniecība	11,8	10,8	6,3	3,3	-1,5
Pārējā inženierbūvniecība	-16,7	0,0	28,3	0,0	3,3
Komplekso būvju ražošanas uzņēmumos būvniecība	5,2	4,7	3,7	2,2	1,0

Būvniecības izmaksu izmaiņas pa apakšnozarēm pēc ekspertvērtējumiem

Izmaksu izmaiņas	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Dzīvojamo ēku būvniecība	15,3	15,5	15,8	11,0	7,5
Nedzīvojamo ēku būvniecība	16,3	10,3	8,0	7,0	4,8
Transporta objektu būvniecība	12,0	8,3	-1,0	2,7	6,7
Pilsētas infrastruktūras objektu būvniecība	13,5	9,3	9,3	6,0	5,0
Pārējā inženierbūvniecība	15,0	10,0	5,0	5,0	5,0
Komplekso būvju ražošanas uzņēmumos būvniecība	3,0	4,0	4,0	1,0	-0,7

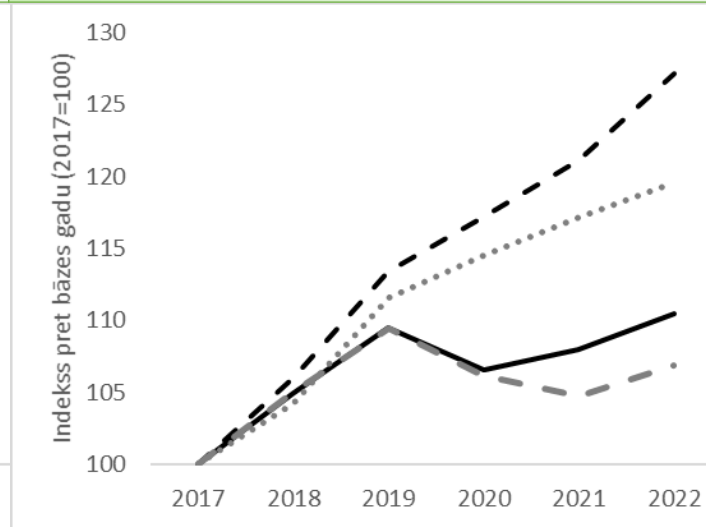
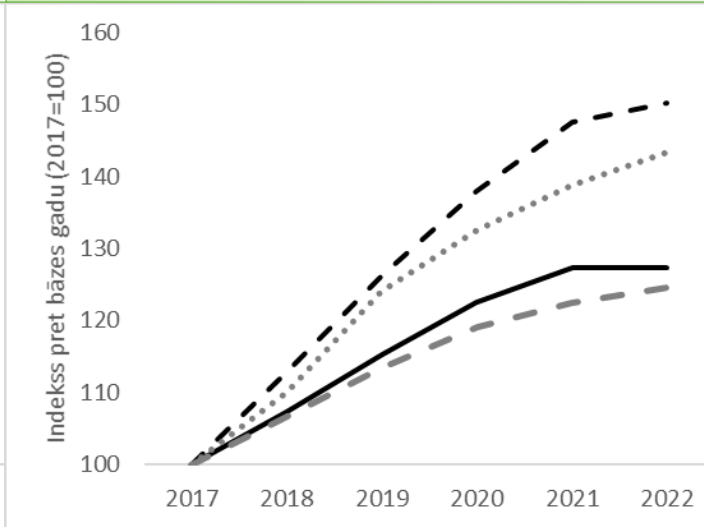
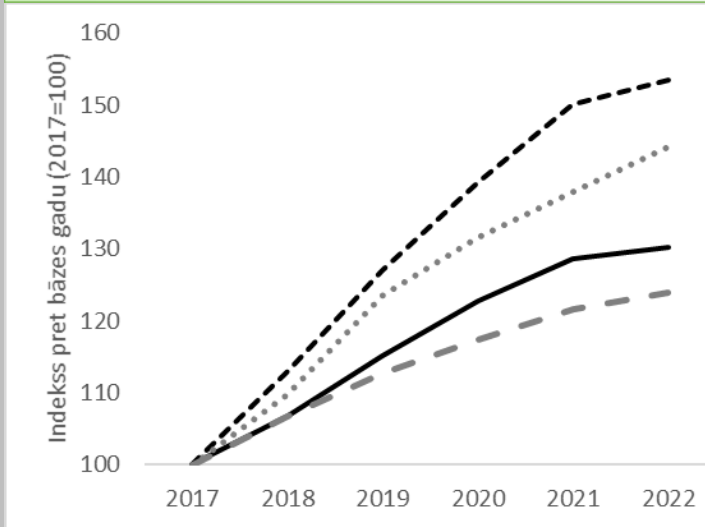
Būvniecības izmaksu izmaiņas pa objektu grupām kumulatīvi

Dzīvojamās mājas

Nedzīvojamās mājas

Transporta objekti

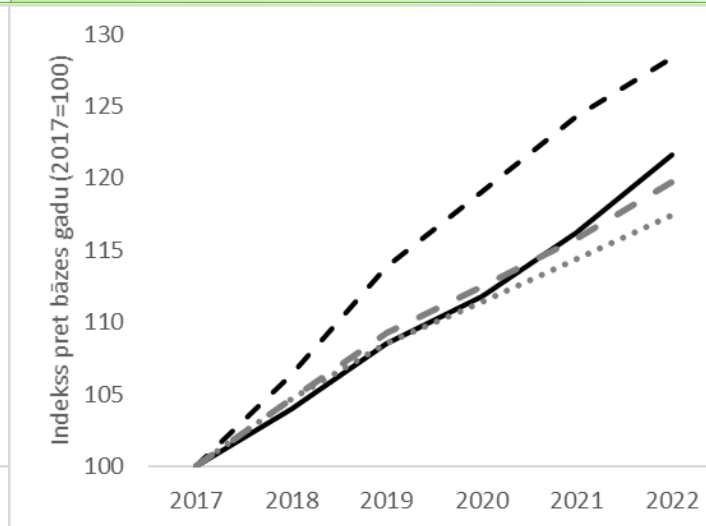
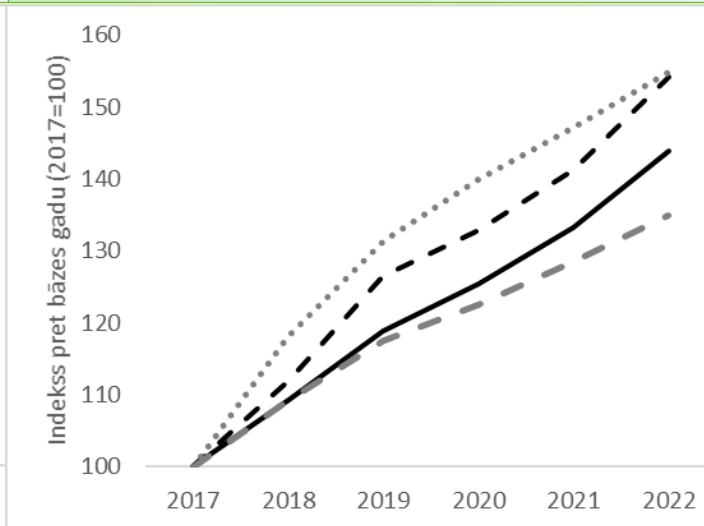
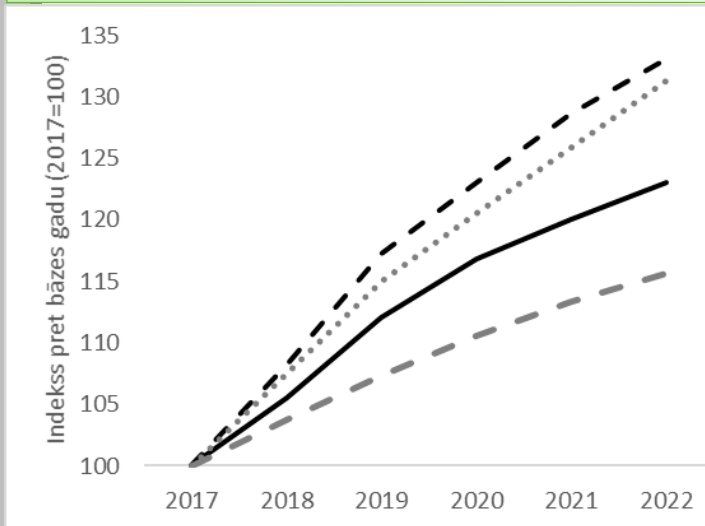

- Būvmateriālu izmaksu izmaiņas
- - - Strādnieku darba samaksas izmaksu izmaiņas
- · - Mašīnu un mehānismu uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksu izmaiņas
- · · · Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze

Pilsētas infrastruktūra

Pārējā inženierbūvniecība

Komplekso būvju ražošanas uzņēmumos būvniecība

- Būvmateriālu izmaksu izmaiņas
- - - Strādnieku darba samaksas izmaksu izmaiņas
- · - Mašīnu un mehānismu uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksu izmaiņas
- · · · Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze

Kopsavilkums – prognozes pa resursu veidiem 2018.-2022.gads

	Vidēji gadā	Kopā piecos gados
Būvmateriālu izmaksu izmaiņas		
ekspertu prognoze →	+1,97%	+10,24%
kombinētā prognoze →	+1,68%	+8,70%
Strādnieku darba samaksas izmaksu izmaiņas		
ekspertu prognoze →	+5,85%	+32,89%
kombinētā prognoze →	+9,69%	+58,80%
Mašīnu un mehānismu uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksu izmaiņas		
ekspertu prognoze →	+2,48%	+13,05%
kombinētā prognoze →	+2,69%	+14,22%
Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze		
ekspertu prognoze →	+2,48%	+13,05%

Strādnieku izmaksu izmaiņas prognoze 2018.- 2022. gadam

	Vidēji gadā	Kopā piecos gados
Strādnieku darba samaksas izmaksu izmaiņas		
ekspertu prognoze →	+5,85%	+32,89%
kombinētā prognoze →	+9,69%	+58,80%

2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	
+5,8%	+3,1%	+6,7%	+4,8%	+4,5%						
					Vidējā ekspertu prognoze →	+8,40%	+8,21%	+6,07%	+3,67%	+3,03%
					Kombinētā prognoze →	+9,88%	+10,37%	+9,83%	+9,12%	+9,25%

5 būtiskākie faktori,
kas ietekmē strādnieku
izmaksu izmaiņas

Vispārīgie eksperti	Apakšnozaru eksperti
1. Būvniecības apjoms Latvijā (8,94)	1. Būvniecības apjoms Latvijā (8,57)
2. Darbaspēka samaksas līmenis ES valstīs būvniecības nozarē (8,00)	2. Darbaspēka nodokļu līmenis Latvijā (7,76)
3. Darbaspēka migrācijas saldo Latvijā (7,81)	3. Iedzīvotāju īpatsvars ar profesionālo izglītību ar būvniecību saistītās profesijās (7,29)
4. ES darbaspēka pieprasījums būvniecības nozarē (7,81)	4. ES darbaspēka pieprasījums būvniecības nozarē (6,90)
5. Par publiskiem līdzekļiem īstenoto būvniecības ieceru apjoms (7,50)	5. Darbaspēka samaksas līmenis ES valstīs būvniecības nozarē (6,81)

Būvmateriālu izmaksu izmaiņas prognoze 2018.- 2022. gadam

	Vidēji gadā	Kopā piecos gados
Būvmateriālu izmaksu izmaiņas		
ekspertu prognoze →	+1,97%	+10,24%
kombinētā prognoze →	+1,68%	+8,70%

2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+1,0%	-0,4%	-1,8%	-3,2%	+1,4%					
Vidējā ekspertu prognoze →					+3,19%	+2,39%	+2,20%	+1,17%	+0,91%
Kombinētā prognoze →					+2,03%	+1,77%	+1,81%	+1,41%	+1,39%

5 būtiskākie faktori, kas ietekmē būvmateriālu izmaksu izmaiņas

Vispārīgie eksperti	Apakšnozaru eksperti
1. Būvniecības apjoms valstī (8,31)	1. Būvniecības apjoms valstī (8,43)
2. Vidējā gada elektroenerģijas cena valstī (7,25)	2. Vidējā degvielas cena valstī (6,86)
3. ES ēku būvniecības kvalitātes tehniskās prasības (7,13)	3. Nekustamā īpašuma kreditēšanas apjomi valstī (6,62)
4. Konkurences koncentrācijas rādītāji būvmateriālu tirgū valstī (7,07)	4. Par publiskiem līdzekļiem īstenoto būvniecības ieceru apjoms (6,62)
5. ES kopējais būvniecības tirgus pieprasījums (7,06)	5. ES kopējais būvniecības tirgus pieprasījums (6,48)

Mašīnu un mehānismu uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksu izmaiņas prognoze 2018.- 2022. gadam

	Vidēji gadā	Kopā piecos gados
Mašīnu un mehānismu uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksu izmaiņas ekspertu prognoze →	+2,48%	+13,05%
kombinētā prognoze →	+2,69%	+14,22%

2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+2,3%	+0,4%	+0,0%	+1,1%	+1,0%					
Vidējā ekspertu prognoze →					+3,02%	+3,01%	+3,02%	+2,00%	+1,39%
Kombinētā prognoze →					+2,90%	+2,93%	+2,96%	+2,48%	+2,20%

Arhitektūras un inženiertehnisko pakalpojumu izmaksu izmaiņu prognoze 2018.- 2022. gadam

	Vidēji gadā	Kopā piecos gados
Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze ekspertu prognoze →	+2,48%	+13,05%

2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+7,1%	+6,6%	+6,0%	+1,2%						
Vidējā ekspertu prognoze →				+5,25%	+4,82%	+4,42%	+2,59%	+1,87%	

Darbaspēka un būvmateriālu izmaksas ietekmējošie faktori – būtiskākie apakšnozarēs

Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība

- Iedzīvotāju īpatsvars ar prof. būvniecības izglītību.
- Iedzīvotājiem pieejamie resursi (pašu / kreditēšana).
- Darbaspēka samaksas līmenis Latvijā citās nozarēs.

Pilsētas infrastruktūras objektu būvniecība

- Darbaspēka trūkums - specifiskās jomās, sertificēti, nekvalificēti
- specifisku inženierspeciālistu prof. apmācības neesamība
- tehnoloģisko iekārtu un specifisku būvmateriālu pieejamība, piegādes laiks un cenu līmenis ES tirgū

Komplekso būvju ražošanas uzņēmumos būvniecība

- Kvalificētu darbinieku, speciālistu trūkums pie augoša būvniecības tirgus.

Transporta objektu būvniecība

- Neprognozējams finansējuma apjoms ilgtermiņā, ES fondu piesaistīšanas nevienmērīgums
- Būvmateriālu pieejamība būvobjektu tuvumā

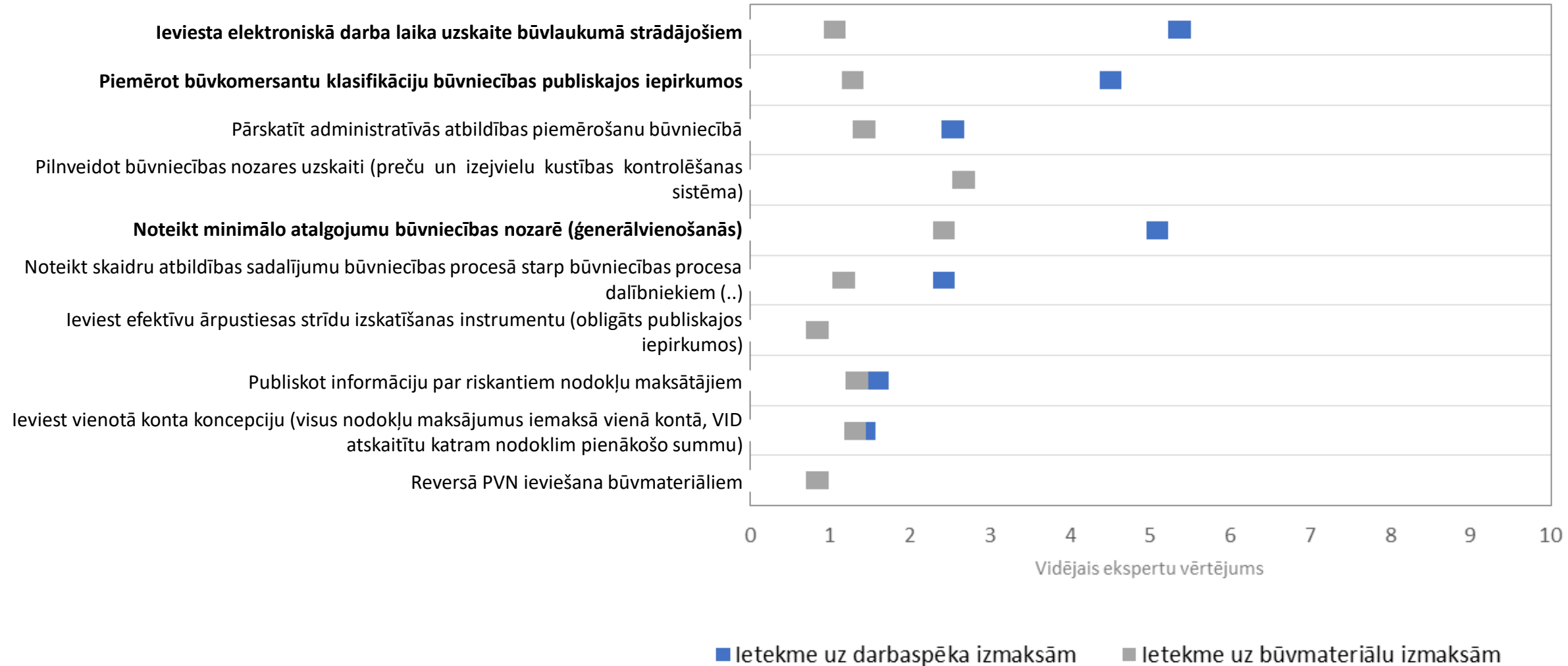
Pārējo inženierbūvju būvniecība

- Kvalificēta darbaspēka īpatsvars ar izglītību/pieredzi apakšnozarē;
- darba devēju konkurences par kvalificēto darbaspēku palielināšanās;

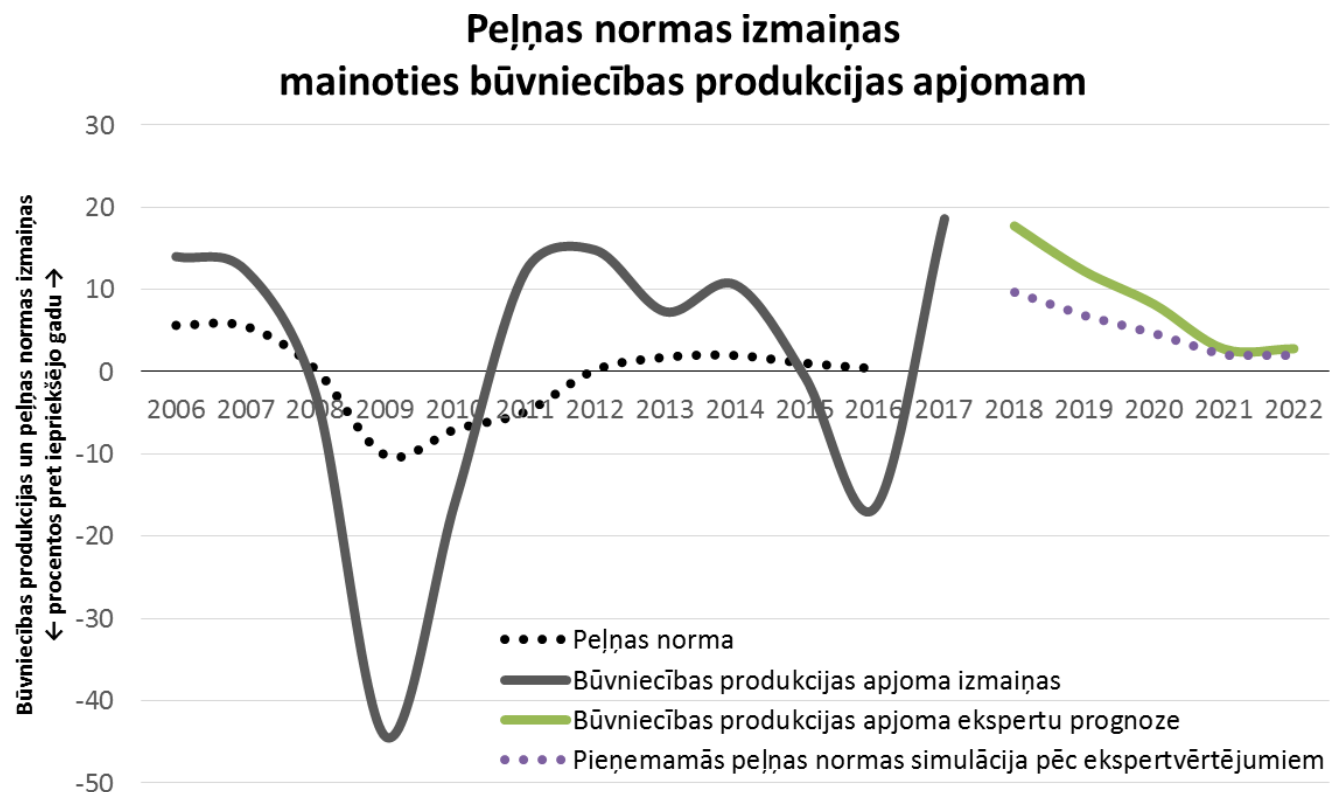
Raksturīgi faktori visās apakšnozarēs

- Būvniecības produkcijas apjoma izmaiņas
- Degvielas cenu izmaiņas
- Darbaspēka trūkums

Ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumu ietekme uz darbaspēka un būvmateriālu izmaksām -

Būvniecības apjoma izmaiņu ietekme uz peļņas normu ar ekspertu novērtējumiem

Būvniecības apjoma izmaiņu scenāriji un izmaksu izmaiņas / peļņas norma

Būvniecības apjoma izmaiņu scenāriji, procentos pret iepriekšējo gadu	Vidējais ekspertu novērtējums būvniecības izmaksu izmaiņām, procentos pret iepriekšējo gadu	Vidējais ekspertu novērtējums peļņas normai procentos, kas būtu pieņemama Latvijas būvuzņēmējiem
-20% līdz -10%	-6,02	2,53
-10% līdz -0%	0,83	3,95
0% līdz +10%	8,33	8,70
+10% līdz +20%	10,09	9,33
+20% līdz +30%	15,03	10,55

Būvniecības apjoma izmaiņu scenāriji un peļņas norma pa apakšnozarēm

Būvniecības apjoma izmaiņu scenāriji, procentos pret iepriekšējo gadu	-20% līdz	-10% līdz	0% līdz	+10% līdz	+20% līdz
	-10%	-0%	+10%	+20%	+30%
Dzīvojamā ēku būvniecība	4,5	6,0	22,5	14,4	12,0
Nedzīvojamā ēku būvniecība	5,3	6,3	23,8	11,4	11,3
Transporta objektu būvniecība	-2,3	0,3	2,7	5,7	8,0
Pilsētas infrastruktūras objektu būvniecība	1,0	2,0	4,1	6,5	7,0
Pārējā inženierbūvniecība	6,0	6,0	8,5	8,0	19,0
Komplekso būvju ražošanas uzņēmumos būvniecība	2,5	4,5	6,0	14,7	10,5

Paldies.